

Arnika – program Toxické látky a odpady
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
e-mail: toxik@arnika.org
www.arnika.org/o-programu
tel/fax: +420 222 781 471

Krajský úřad Moravskoslezského kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství

oddělení hodnocení vlivů na životní prostředí a lesního hospodářství

28.října 117

702 18 Ostrava

Praha, 7. prosince 2011

Věc: Připomínky programu Toxické látky a odpady sdružení Arnika k dokumentaci o hodnocení vlivů na životní prostředí k záměru „Zabezpečená plocha p.č. 2/6, 5/1, 650/2 a 645/1 k.ú. Dolní Suchá

Dne 9. listopadu 2011 byla na informačním portálu EIA zveřejněna výše zmíněná dokumentace zpracovaná Ing. Jarmilou Paciorkovou jako oprávněnou osobou.

Velice oceňujeme zodpovězení řady připomínek jednotlivých subjektů. Musíme však konstatovat, že předložená dokumentace nezpracovává v plné míře vlivy chystaného záměru na životní prostředí, ani neodpovídá v plné míře na požadavky jednotlivých subjektů vznesené v průběhu zjišťovacího řízení, a neobhájila proto v dostatečné míře potřebu záměru v podobě navržené firmou GEMEC – UNION a.s.. S navrženým záměrem proto

N E S O U H L A S Í M E .

Navržený provoz považujeme za nebezpečný především proto, že vyvádí směsi odpadů, na které jsou vydané certifikáty jako na výrobky, z režimu platného pro odpady, a tudíž se už na ně nevztahují například požadavky na odpady použité na povrchu terénu.

V předložené dokumentaci postrádáme především:

- 1) jednoznačné upřesnění, jaké množství má zařízení zpracovat za celou dobu životnosti a kde všude má být tento materiál použit;
- 2) doklad o vyloučení nebezpečných vlastností u odpadů zpracovaných do výrobků, na něž jsou vydány certifikáty;
- 3) porovnání všech materiálů s požadavky na použití odpadů na povrchu terénu, což byl požadavek ČIŽP;
- 4) bilanci perzistentních organických látek a těžkých kovů ve zpracovávaných odpadech i „výrobcích“ a
- 5) zohlednění dopravy velkého objemu materiálů ze Žacléřska až na Ostravsko.

Za diskutabilní považujeme i závěr posuzovatelů, že se na toto zařízení nevztahuje povinnost zažádat o vydání integrovaného povolení, a to především s ohledem na fakt, že pro přípravu směsí odpadů vstupujících do zařízení jako certifikované výrobky, byly použity odpady v zařízení, na které se povinnost zažádat o integrované povolení vztahuje. To je důležité už

Arnika – program Toxické látky a odpady
IČ: 70 94 78 05
DIČ: CZ 70 94 78 05

účet: 194 326 0339 / 0800

z důvodů přesného nastavení vstupní a výstupní kontroly toxických látek přítomných v odpadech (podrobnější rozbor k tomu uvádíme níže).

Použití výrobků a odpadů na povrchu terénu

Limitující podmínky pro použití odpadů na povrchu terénu jsou jiné, než je tomu pro použití certifikovaných výrobků z odpadů pro ten samý účel. Nejspíš také z toho důvodu ČÍŽP žádala o doklad o vyloučení nebezpečných vlastností včetně ekotoxicity také pro vstupní materiály pro výrobu certifikovaných výrobků. Tyto doklady ovšem chybí. Dokumentace EIA se podle našeho soudu měla zabývat i vhodností použití materiálu určeného pro následné rekultivace a srovnáním jeho vlastností s limity stanovenými pro používání odpadů na povrchu terénu. Ty samé vlastnosti měla podle našeho soudu vyhodnotit také u všech vstupních materiálů (odpadů i certifikovaných výrobků). To se nestalo.

V dokumentaci není upřesněno, jak dlouho bude zařízení v provozu a kolik tedy vyprodukuje směsi odpadů/výrobků pro rekultivační účely. Považujeme to za důležitý údaj pro vyhodnocení vlivů na životní prostředí.

Doprava materiálů ze Žacléřska

Na str. 45 dokumentace se uvádí, že v provozu bude využíván materiál označený jako výrobek č. 070-039703 ze zařízení na bývalém odvalu Dolu Jan Šverma, a to v množství 10 tisíc tun za rok. V dokumentaci v části věnované vstupům pak chybí zohlednění nároků na dopravu takového objemu materiálu na vzdálenost mezi Žaclěřem a Havířovem. Kolik pohonných hmot se takovým převozem spotřebuje a jak vysokými emisemi zatíží tato přeprava ovzduší v České republice? Jaká bude trasa přepravy? To vše měla předložená dokumentace obsahovat.

Perzistentní organické látky (POPs) a těžké kovy

I když předložené rozborů výrobku č. 070-039703 neobsahují uspokojivé informace o obsahu těžkých kovů a také o vyloučení nebezpečných vlastností pro odpady použité jako vstupní suroviny pro jejich přípravu, byla v nich předložena i analýza na přítomnost polychlorovaných dibenzo-p-dioxinů a dibenzofuranů – PCDD/F (dále jen dioxinů). Z té vyplynulo, že jsou v uvedeném výrobku obsaženy v koncentraci 391 – 395 ug TEQ/t. Při předpokládaném ročním využití zhruba 10 tisíc tun tohoto výrobku to představuje navedení materiálu obsahujícího souhrnně 3,9 g TEQ dioxinů za rok. To je srovnatelná produkce dioxinů v odpadech ze středně velké spalovny komunálních odpadů, velikosti té, která je v provozu v Liberci¹. Takováto koncentrace tohoto typu látek v oblasti, představuje poměrně značné riziko, o kterém se dokumentace EIA nezmiňuje. Tyto látky budou nepochybně přítomné i v prašných částicích, jimiž provoz zatíží okolí. Ani toto riziko dokumentace nezmiňuje. K tomu je třeba přičíst, že je do této oblasti plánována výstavba nové spalovny komunálních odpadů a bude se tu tudíž nakládat s obdobným množstvím té samé skupiny látek.

Dioxiny budou v menší míře přítomné také v popílčích z elektrárny Dětmárovice, která jako jedna z elektráren ČEZu vykážala v minulých letech tyto látky v emisích do ovzduší v hlášení

¹ Ve směsi popela a popílku SPRUK produkované spalovnou v Liberci se koncentrace dioxinů pohybuje kolem 100 ug TEQ/t. V certifikovaném výrobku je tedy jejich koncentrace téměř čtyřnásobně vyšší.

do Integrovaného registru znečišťování - IRZ (<http://www.irz.cz>) a budou tudíž přítomny i v jejich popílcích, které plánuje GEMEC – UNION zpracovávat v provozu u Dolní Suché a které mají být posléze použity pro rekultivace v Dole Dukla.

Pro zpracovávané materiály a odpady ovšem chybí informace o přítomnosti dalších POPs, konkrétně zjištění koncentrace dioxin-like PCBs, chlorbenzenů anebo polyaromatických uhlovodíků (PAU).

U dalšího certifikovaného výrobku č. 070-039 127, tedy popílku pocházejícího z Teplárny Olomouc firmy Dalkia Česká republika se dá očekávat ve zvýšené míře přítomnost některých těžkých kovů. Přehled množství některých těžkých kovů vykázaných Teplárnou Olomouc do IRZ v přenosech odpady za poslední tři ohlašovací roky demonstruje následující tabulka.

Tabulka: Některé těžké kovy v přenosech odpady mimo provozovnu za roky 2008 – 2010 vykázané provozem Dalkia Česká republika - Teplárna Olomouc v hlášeních do IRZ.

Látka/odpad	Množství za jednotlivé ohlašovací roky v kg/rok		
	2010	2009	2008
Arsen a sloučeniny (jako As)	559	647,8	1087
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	2001	1985,0	4573
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	1747	1733,0	3470
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	2447	2413,8	4673

Z těžkých kovů prezentovaných v předchozí tabulce jsou některé zvláště nebezpečné pro lidské zdraví (například arsen, nikl anebo některé z forem chromu) a další pak pro vodní organismy (zinek a nikl).

Jak lze usuzovat z hlášení do IRZ od dalších subjektů, od kterých chce GEMEC – UNION přebírat odpady, i v jimi produkovaných odpadech budou přítomny jak těžké kovy, tak PAU (viz například hlášení Elektrárny Dětmárovice za ohlašovací rok 2008).

Vzhledem k tomu, že v dokumentaci a jejích přílohách nejsou dostatečné informace o přítomnosti některých nebezpečných látek v materiálech, které budou vstupovat do procesu v plánovaném provozu, nemohla dokumentace v dostatečné míře zhodnotit ani jeho dopady na životní prostředí v dané lokalitě. Tím spíše, když se v části hodnotící současný stav nesoustředila ani na přítomnost těžkých kovů a POPs například v povrchových a podpovrchových vodách v dané oblasti.

Z výše uvedených důvodů navrhuje proto buďto **vydání zamítavého stanoviska na závěr procesu EIA anebo vrácení dokumentace k přepracování.**

Za Arniku – program Toxické látky a odpady

RNDr. Jindřich Petrlík, vedoucí programu
tel. 222 781 471
e-mail: jindrich.petrlik@arnika.org

Program Toxické látky a odpady

Chlumova 17, 130 00 Praha 3
2 2278 1471, toxic@arnika.org
www.SdruzeniARNIKA.cz

Arnika – program Toxické látky a odpady
IČ: 70 94 78 05
DIČ: CZ 70 94 78 05

účet: 194 326 0339 / 0800